

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112223551
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112223551.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu: JUDr. Lea Stovičková a JUDr. Daša Kontríková v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: P. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., H. XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov, matka: R. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., H. XX, zastúpená: JUDr. Viera Caková, advokátka, so sídlom Rázusova 6, Trnava, otec: H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. - T., N. XXXX/X, zastúpený: LEGALSKILLS.SK, s.r.o., so sídlom Legionárska 1/ C, 831 04 Bratislava, IČO: 367 20 500, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 13P/82/2012-139, zo dňa 18. februára 2014, v časti o výživné, zročné výživné a povinnosť zaplatiť trovy štátu, na odvolanie matky v časti o úpravu styku takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti o úprave styku **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti o určenie výživného, o zročné výživné a o povinnosti otca zaplatiť trovy konania štátu **r u š í a** vec sa mu v zrušenej časti **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd s účinnosťou od 15.11.2012 zveril maloletú P. do osobnej starostlivosti matky s tým, že matka ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, a otca zaviazal platiť výživné na maloletú dcéru vo výške 80 eur mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od 15.11.2012. Zročné výživné za dobu od 15.11.2012 do 28.02.2014 vo výške 592,56 eura súd otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 17 eur splatných spolu s bežným výživným. Súd upravil styk otca s maloletou dcérou tak, že otec je oprávnený sa dcérou stretávať každú párnú sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do 19.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že otec dcéru prevezme a odovzdá matke pred bydliskom matky. Otca a rovnako aj matku súd zaviazal zaplatiť trovy štátu, každého z nich po 792,16 eura. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Po právnej stránke súd rozsudok odôvodnil § 36 ods. 1, § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Skutkovo súd rozsudok odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že rodičia maloletej P. spolu nežijú od 15.11.2012, pretože nedošlo medzi nimi k dohode o vykonávaní ich rodičovských práv a povinnosti k maloletej dcére, súd upravil vzájomné práva a povinnosti rodičov tak, že dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (otec zverenie dieťaťa matke a zastupovanie dieťaťa matkou nenamietal). Súd zaviazal otca platiť výživné na maloletú dcéru vo výške 80 eur mesačne, potom ako dospel k záveru, že výška výživného zodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného otca ako aj potrebám maloletého dieťaťa, pretože matka bola

v čase podania návrhu na rodičovskej dovolenke a poberala len rodičovský príspevok. Zamestnala sa až od 13.11.2013, preto od uvedenej doby súd prihladol aj na tento príjem zo zamestnania matky. Z dôvodu, že počas konania bolo preukázané, že otec platil výživné na dcéru od nariadenia predbežného opatrenia (právoplatné 15.2.2013), vo výške 50 eur mesačne, súd zaviazal otca na doplatenie výživného späťne od podania návrhu 15.11.2012 do 28.02.2014 (za 16 dní v mesiaci 11/2012 vo výške 42,56 eura, za mesiace 12/2012 a 1/2013 vo výške po 80 eur mesačne a za mesiace 2/2013 až 2/2014, kedy už otec platil výživné 50 eur mesačne, za 13 mesiacov po 30 eur mesačne v sume 390 eur), spolu vo výške 592,56 eur. Zročné výživné súd otcovi povolil splácať vo výške 17 eur mesačne, v zmysle § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, spolu s bežným výživným. Súd zároveň upravil styk otca s maloletou dcérou v rozsahu a spôsobom doporučenom znalcom, po vykonaní znaleckého dokazovania, s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti o výživnom, o zročnom výživnom a o povinnosti otca zaplatiť trovy konania štátu podal odvolanie otec maloletej dcéry prostredníctvom právneho zástupcu, podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. Odvolanie odôvodnil tým, že súd bez relevantného odôvodnenia rozdelil trovy súvisiace s vyhotoveným znaleckým posudkom rovnakým dielom na otca aj na matku maloletej. Otec sa domnieva, že v tomto prípade mal súd postupovať v zmysle § 147 ods. 1 O.s.p.. Vyššie uvedené trovy súvisiace so znaleckým posudkom vznikli na základe zavinenia matky maloletej, ktorá bezdôvodne napádala jednotlivé úkony a postupy v konaní, napr. opakovane napadla zaujatosť sociálnych pracovníčok vykonávajúcich posudky účastníkov. Aj počas vyhotovovania znaleckého posudku matka maloletej spôsobila zbytočné trovy, ktoré by neboli vznikli, nebyť zavineného konania matky maloletej. V odôvodnení uznesenia č. k. 13P/82/2013 - 102 zo dňa 03.12.2013, ktorým súd priznal znalcovi odmenu vo výške 1.584,32 eura je uvedené, že znalec si účtuje bezodkladné vykonanie úkonu, hneď po doručení spisu stanovil znalec prednostný termín vyšetrenia, ktorého sa však matka maloletej nezúčastnila, ani sa vopred neospravedlnila, čím znalcovi prepadli rezervované termíny. Na základe uvedeného mal otec za to, že matka svojím správaním zavinila nutnosť vypracovania znaleckého posudku, ktorý by za iných okolností nebol potrebný. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi, keby súd zaviazal oboch rodičov maloletej na úhradu trov konania štátu, keďže trovy zavinila matka maloletej. Manželia spolu už dlhšiu dobu nehospodária, napriek tomu však výlučne odporca (otec) spláca hypotekárny úver za spoločný byt, v ktorom býva jeho manželka (navrhovateľka) s jej rodičmi a teda by nebolo v súlade s dobrými mravmi zaviazat' odporcu na úhradu ďalších výdavkov ktoré spôsobila výlučne navrhovateľka. Odporca okrem splácania hypotekárneho úveru za byt, v ktorom nebýva, musí uhrádzať aj náklady na vlastné bývanie a nie je v jeho možnostiach a schopnostiach, aby platil výživné vo výške 80 eur mesačne. Už dlhšiu dobu platí pravidelne výživné vo výške 50 eur mesačne, ktoré vzhľadom na to, že okrem výživného hradí bývanie svojej manželke a jej rodičom nevláda bez pomoci svojej vlastnej rodiny platiť. Výživné je stanovené predbežným opatrením do rozvodu manželstva. Pojednávanie o rozvode je vytyčené na 24.04.2014 a bude sa na ňom rozhodovať aj o výške výživného. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti otec navrhol, aby súd ponechal výšku výživného tak, ako bola určená predbežným opatrením do rozvodu manželstva a zmenil tak rozsudok súdu prvého stupňa. Navrhol tiež, aby odvolací súd zaviazal na zaplatenie trov štátu len matku maloletej dcéry. V prípade, ak odvolací súd rozhodnutie nezmení, otec navrhol, aby rozsudok v napadnutých častiach odvolací súd zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti o úprave styku podala odvolanie matka prostredníctvom právnej zástupkyne podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. Z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Matka nesúhlasila s úpravou styku otca s dcérou bez prítomnosti matky a matka trvá na jej prítomnosti pri styku otca s maloletou. Maloletá P. má 4 roky. Od narodenia maloletej doposiaľ sa o ňu otec nestaral, resp. nebol s ňou sám dlhšie ako 3-4 hodiny okrem jedného razu, kedy po opustení spoločnej domácnosti otcom ju mal na jednu noc ako na skúšku, či bude fungovať riadne styk na dlhšiu dobu. Skončilo to problémom, maloletá plakala, že teta (priateľka otca) ju udrela. Matka maloletej verí, že len vzhľadom na jej nízky vek nie je možné túto situáciu doriešiť a vyvodit' z nej závery. Taktiež nie je možné vzhľadom na nízky vek maloletej poriešiť situáciu o nevhodných obrázkoch z mobilu, ktoré jej otec ukazoval. Matka je jednoznačne názoru, že v prospech maloletej vzhľadom na vek a na skúsenosti matky s otcom je, aby aspoň ešte pol roka bola matka prítomná pri styku otca s maloletou, je ochotná s nimi chodiť na miesta, ktoré určí otec, nebude zasahovať do styku a výchovy a bolo by tiež vhodné, aby matka bola pri prvých stretnutiach maloletej s priateľkou otca. Doteraz bol styk otca s maloletou realizovaný maximálne 3 až 5 hodín každú druhú sobotu v prítomnosti matky, teraz sa bude realizovať od 10.00 hod. do 19.00 hod., čo je 9 hodín a mal by

sa realizovať bez prítomnosti matky, čím prichádza vzhľadom k maloletej a ak k otcovi k zásadnej zmene. Súd prvého stupňa vychádzal zo znaleckého posudku Mgr. Martina Balku, keď znalec doporučoval stretávanie bez prítomnosti matky. Záver znaleckého posudku nie je objektívny a hlavne v tomto prípade (keď bolo sporné, či styk v prítomnosti matky alebo bez matky) a to z dôvodu, že nepodpísal a ani nespomenul v posudku znalec situáciu, keď mal hovoriť iba s maloletou a otcom a maloletá bez matky nechcela byť v prítomnosti otca. Práve v tejto veci mal znalec hovoriť len s maloletou a s otcom, ako sa to aj štandardne robí. Matka bola s maloletou sama pri pohovore so znalcom, ale otec nie. Na strane 15 posudku je otec hodnotený tak, že „v jeho osobnosti sú prítomné depresívne tendencie, ktoré sa môžu prejavovať špecifických konfliktných situáciách a ovplyvniť jeho schopnosť efektívne sa adaptovať na záťaž a stres.“ Ďalej uvádza, že „Vyšetrený získal vysoké skóre v škálach nervozita, spontánna agresivita, depresivita, dráždivosť družnosť. To je časť vlastností otca, pre ktoré chce matka pomôcť maloletej stretávať sa s otcom, aby to nebolo pre maloletú traumou, ale vždy príjemným dňom. Matka má za to, že súd mal rešpektovať jej poznatky z výchovy maloletej a nemusel postupne výlučne podľa doporučenia znalca, keď maloletá sa už v tomto veku bráni byť sama s otcom a teda rozhodnúť nie v rozpore so záujmami maloletej. Na základe hore uvedeného matka navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti úpravy styku tak, že styk otca s maloletou dcérou bude prebiehať každú párnú sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do 19.00 hod. v prítomnosti matky 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a následne bez prítomnosti matky.

K odvolaniu oboch rodičov sa vyjadril kolízny opatrovník podaním doručeným súdu 5.5.2004. Vo vyjadrení uviedol, že vzhľadom na závery znaleckého posudku, vypracovaného znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých Mgr. Martinom Balkom a tiež toho, že nebol preukázaný negatívny vplyv otca na maloletú, odporúčajú rozsudok okresného súdu v časti úpravy styku otca s maloletou dcérou potvrdiť. Rovnako odporúčajú potvrdiť rozsudok v časti o výške výživného, lebo určené výživné je primerané odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, ktoré navštevuje materskú školu.

K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej podaním doručeným súdu 10.04.2014. Vo vyjadrení uviedol, že matka odôvodnila odvolanie nepodloženými tvrdeniami, ktoré sú podľa otca účelové, nepravdivé a hrubo zavádzajúce. Tvrdenie, že otec sa od narodenia o dcéru nestaral je nepravdivé, pretože pokiaľ spolu rodičia žili, tak otec sa o maloletú staral, ale potom, ako sa rodičia od seba odsťahovali, matka odporcovi svojvoľne nepovolila styk s maloletou. Staral sa aj o maloletú tým, že uhrádzal náklady za bývanie, splácal celú hypotéku za spoločný byt rodičov, v ktorom však odporca nebýva, ale žije je v ňom matka s jej rodičmi a maloletou a taktiež poctivo prispieva na výživu maloletej v zmysle predbežného opatrenia. O úprave styku súd rozhodol po opakovanom preverovaní odporcu viacerými sociálnymi pracovníkmi, keďže matka ich bezdôvodne napádala. Všetky závery, ku ktorým dospeli sociálni pracovníci na základe šetrenia zneli v prospech otca, ale napriek tomu bolo nariadené aj znalecké dokazovanie, ktoré tiež potvrdilo, že je vhodné, aby sa otec s dcérou stretával bez prítomnosti matky, pretože dieťa na prítomnosť otca reagovalo pozitívne a prejavovalo žiadne známky psychického napätia. U uvedených dôvodov otec navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti úpravy styku.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po tom, čo zistil, že odvolania sú podané včas a oprávnenými osobami (§§ 201 a 204 O.s.p.), preskúmal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), pretože sa jedná o vec, ktorú možno začať i bez návrhu, bez nariadenia pojednávania, postupom podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. zverejnil termín vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p., dospel k záveru, že odvolanie matky v časti úpravy styku nie je dôvodné a boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v tejto časti. Zároveň však zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, v ktorej súd zaviazal otca maloletej platiť výživné, zaostané výživné a zaplatiť trovy konania štátu je potrebné zrušiť a vec mu v zrušenej časti vrátiť na ďalšie konanie.

Odvolací súd preberá súdom prvého stupňa riadne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie úpravy styku, v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku v časti úpravy styku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže vyhovieť odvolateľke v časti rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom rozhodol o úprave styku.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov k maloletým dieťaťom v rozhodnutí, to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Aby rodič mohol realizovať svoje práva a povinnosti vyplývajúce z jeho rodičovskej zodpovednosti, musí mať možnosť sa s dieťaťom stykať a výchovne na dieťa pôsobiť. V danom prípade počas konania matka navrhovala, aby sa styk otca s dieťaťom vykonával výlučne v jej prítomnosti, čo odôvodňovala tým, že raz, keď otcovi dovolila stretnúť sa s dcérou na skúšku aj v noci sa stalo, že priateľka otca dcéru udrela, dcéra sa potom doma mame sťažovala a následne sa s otcom nechcela stretávať. Matka tiež zistila, že otec dcéry ukazoval nevhodné fotografie otca s priateľkou v mobilnom telefóne. Otec so stykom za prítomnosti matky nesúhlasil, poprel, že by niekedy jeho priateľka dcéru udrela a rovnako tvrdenie matky, že by niekedy ukazoval dcéru fotografie priateľky v mobile. Súd prvého stupňa následne, v súlade s ustálenou súdnou praxou správne nariadil znalecké dokazovanie, pričom účastníkom konania umožnil klásť znalcom otázky. Znalec dňa 26.11.2013 súdu doručil vypracovaný znalecký posudok, v ktorom odpovedal na položené otázky. Zmyslom znaleckého dokazovania je ozrejmenie skutkových okolností, na ktorých posúdenie treba odborné znalosti a skúsenosti a sú potrebné pre právne posúdenie veci. Doručený znalecký posudok obsahuje obsah vyšetrovaní, výsledky vyšetrovaní, závery znalca, t.j. všetky náležitosti v súlade s právnymi predpismi. Znalec je osobou, ktorá prostredníctvom svojich odborných znalostí posudzuje skutočnosti, ktoré boli súdom určené a v znaleckom posudku oznamuje subjektívny výsledok tohto posúdenia. Dôkaz znaleckým posudkom je súd oprávnený hodnotiť podľa zásad vyjadrených v § 132 O.s.p. Hodnoteniu súdu pritom podľa ustálenej súdnej praxe nepodliehajú odborné znalecké závery v zmysle ich správnosti, pretože k tomu sudca nemá odborné znalosti alebo ich nemá v takej miere, aby mohol preskúmať znalecký posudok vykonať. Závery znaleckého dokazovania sú v danom prípade jednoznačné, logicky vysvetlené, presvedčivé, preto je zo strany súdu potrebné závery znaleckého dokazovania pri rozhodovaní rešpektovať. Znalec okrem iného konštatuje, že je vhodné, aby si otec dieťaťa bral dcéru k sebe aj sám bez prítomnosti matky dieťaťa, nakoľko dieťa reagovalo na jeho prítomnosť pozitívne a neprejavovalo žiadne známky psychického napätia, ktoré by poukazovali na narušený vzťah s otcom. Stretnutia odporučil v mieste bydliska otca, každú druhú sobotu čo v najdlhšom čase. Súd prvého stupňa akceptoval závery znalca a upravil rozsah styku otca s dcérou každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod. V danom prípade nebolo možné prihliadnúť k argumentom matky v odvolaní, aby bol aj naďalej realizovaný styk v rozsahu stanovenom súdom za prítomnosti matky. Matka v odvolaní opätovne poukazovala na negatívne skúsenosti pri stretávaní sa otca s dcérou (ako počas konania pred súdom prvého stupňa) a na negatívne vlastnosti otca, ktoré znalec opisuje v znaleckom posudku. Matka však svoje tvrdenia o negatívnych skúsenostiach stretávania sa otca s dcérou žiadnym spôsobom nepreukázala a znalec sa s jej tvrdeniami oboznámil. Negatívne vlastnosti otca uvádzané v znaleckom posudku matka vytrhla z kontextu, pretože na základe jednotlivých testovacích metód oboch rodičov, znalec zhrnul výsledky testov a tieto obsahovali ako negatívne tak aj pozitívne vlastnosti rodičov. Ani matku maloletej dcéry znalec nehodnotil len pozitívne, ale vyskytli sa u nej aj vlastnosti, ktoré sú negatívne. Matka v odvolaní tiež namietala postup znalca pri vyšetrovaní (vyčítala mu, že nehovoril len s dieťaťom a otcom bez prítomnosti matky). V štádiu konania, keď jej bol doručený znalecký posudok na vyjadrenie, sa však k posudku nevyjadrila a žiadnu skutočnosť nenamietala a nenavrholo vypočuť k svojim námietkam znalca. Súd prvého stupňa preto nemal dôvod uskutočniť dôkaz výsluchom znalca (otec so závermi znaleckého posudku súhlasil). Na námietky matky v odvolacom konaní, ku ktorým mohlo byť vykonané dokazovanie do skončenia dokazovania na súde prvého stupňa (§120 ods. 4 O.s.p.) výsluchom znalca už nemožno prihliadnúť.

Odvolací súd preto vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti styku otca s dcérou s použitím § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti samotného výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené

vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a jeho odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Vyjadruje to aj znenie vyššie citovaného ust. § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvostupňového súdu v časti určeného výživného, zročného výživného a v časti, v ktorej súd uložil otcovi zaplatiť náhradu trov konania štátu s vyššie uvedenými kritériami, odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd sa nimi neriadil, keď rozsudok v časti, v ktorej uložil otcovi platiť výživné a s tým súvisiace zročné (zaostalé) výživné a trovy konania štátu vecne riadne neodôvodnil.

Výška výživného na maloleté dieťa je závislá od potrieb dieťaťa ale aj od možností a schopností povinného rodiča platiť výživné. Súd pri opise skutkového stavu konštatuje, že zo správy kolízneho opatrovníka zistil, že pri návšteve domácnosti otca jeho priateľka uviedla, že otec maloletej zarába 450 eur. Zároveň súd uvádza, že z mzdového listu otca za rok 2013 súd zistil, že otec v roku 2013 dosahoval čistý mesačný príjem vo výške 358 eur. Otec vo výpovedi na pojednávaní 27.05.2013 (č.l. 48) uviedol, že mesačne zarába do 400 eur. Súd však v časti rozsudku, kde hodnotí vykonané dôkazy neuvádza, z ktorej výšky príjmu otca pri určovaní výživného vychádzal a tiež neuvádza, ako sa vysporiadal s rozdielnosťou výšky príjmu, ktorá vyplynula z jednotlivých dôkazov. Súd ďalej nie len že nehodnotí výdavky otca spojené s jeho živobytím, ale ich ani nezisťoval tým najzákladnejším spôsobom, výsluchom otca maloletého dieťaťa. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že otec žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, súd sa príjmami a výdavkami priateľky otca rovnako nezaoberal. Súd nezisťoval potreby maloletého dieťaťa, nezisťoval riadne príjmy a výdavky matky a jej rodičov, ktorí s matkou maloletej žijú v spoločnej domácnosti, čo matka sama uviedla na pojednávaní 18.02.2014 (č.l. 127).

Výrok súdu o povinnosti zaplatiť trovy konania štátu nie sú v rozsudku odôvodnené žiadnym spôsobom

Riadnym neodôvodnením rozsudku v časti určeného výživného, s tým súvisiacim výrokom o povinnosti otca platiť zaostalé (zročné výživné) a v časti o povinnosti otca zaplatiť trovy konania štátu v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p., došlo k porušeniu zákonného procesného postupu, v dôsledku čoho bola znemožnená účastníkom realizácia ich procesných práv priznaných v občianskom súdnom konaní zákonom, došlo tým k odňatiu možnosti konať pred súdom. Odvolací súd preto s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti určeného výživného, zročného výživného a o povinnosti otca zaplatiť trovy konania štátu zrušil a podľa odseku 3 cit. ust. vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu bude opätovne vypočítať oboch rodičov k ich zárobkovým a majetkovým pomerom, presne zistiť, akú majú výšku príjmu, majetkové pomery, akú výšku príjmu majú osoby, s ktorými otec a matka žijú v spoločnej domácnosti. Súd bude tiež zisťovať výdavky rodičov ako sa na výdavkoch rodičov spolupodieľajú osoby, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti. Je potrebné zisťovať potreby maloletého dieťaťa. Pre určenie výšky výživného na maloleté dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané jednak ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, úrovňou vzdelania, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí. V súvislosti s uvedeným súd bude zisťovať, aké majú obaja rodičia vzdelanie, kde pracovali v minulosti, koľko zarábali, ako skončili ich predchádzajúce pracovné pomery, či nie je v ich možnostiach nájsť si lepšie platenú prácu, čo im v tom bráni. Súd vykoná navrhnuté dôkazy na preukázanie tvrdení účastníkov konania, v rozsudku ich vyhodnotí a určí výšku výživného v súlade s ust. § 62 a nasl. Zákona o rodine a výšku zročného (zaostalého) výživného. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará, prihliadne ku skutočnosti, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, nebude brať do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62). Ak by súd zistil, že povinný rodič sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, alebo na seba berie neprimerané majetkové riziká, prihliadne na uvedenú skutočnosť (§ 75).

Súd opätovne rozhodne o trovách konania štátu v časti o zaplatenie 792,16 eura, a výrok riadne odôvodní. Súd bude zisťovať, či matka skutočne zanedbala nejakú povinnosť a zanedbaním tejto povinnosti vznikli trovy štátu, ktoré by inak neboli vznikli. Ak dospeje k pozitívnemu záveru, rozhodne s prihliadnutím k § 148 ods. 2 O.s.p.

Na záver je potrebné uviesť, že rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu veci v celom rozsahu nahrádzalo prvostupňové rozhodnutie, čím by bolo účastníkom odoprené právo namietať správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde a tým aj možnosť preskúmania správnosti záverov odvolacieho súdu. Posúdenie podstaty veci v rámci dvojinštančného súdneho konania je súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Požiadavke dôsledného rešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti konania bolo možné učiniť zadosť iba zrušujúcim rozhodnutím v uvedenej časti rozsudku súdu prvého stupňa.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov konania, vrátane tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Tento rozsudok bolo prijatý v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.